

Сергієнко Т. Ю.

*здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна*

Діяльність інститутів спільного інвестування як суб'єктів ринку фінансових послуг

Сучасні умови розвитку та функціонування економічних систем вимагають постійного удосконалення та впровадження нових організаційно-управлінських форм ведення господарської діяльності, і інвестиційна діяльність не є винятком цього.

Вивченням питання функціонування та розвитку ринку спільного інвестування присвячено багато праць. Серед вітчизняних вчених вагомих внесок у дослідження цього питання зробили Є. Григоренко, А. Єрмоменко, В. Кабанова, О. Колесник, Т. Косова, С. Мошенський, А. Шпанко та ін. Попри значну кількість наукових робіт, у яких досліджується сутність та принципи функціонування ринку спільного інвестування, це питання потребує подальшого вивчення та удосконалення.

Метою є дослідження сутності інститутів спільного інвестування на ринку фінансових послуг, розкриття їх ролі на сучасному вітчизняному фінансовому ринку.

Вперше інститут спільного інвестування був створений у 1774 році в Європі, назва якого була «Eendragt Maakt Magt». Створений він Едріаном Ван Кетвічем. У свою чергу у Сполучених Штатах Америки у 1924 році був створений поївий фонд «Massachusetts Investory Trust», що свідчить про розвиток фондів інвестування [2].

В Україні формально перший інвестиційний фонд було зареєстровано у 1994 році, але фактично дана сфера фінансових послуг почала розвиватися після прийняття у 2001 році Закону України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» [1]. Відповідно до даного Закону [1] інститутами спільного інвестування виступають інвестиційні фонди, які акумулюють заощадження дрібних інвесторів для подальшого отримання прибутку шляхом інвестування їх у цінні папери інших емітентів. Тобто, інститути спільного інвестування виступають посередником між інвестором та емітентом.

На основі чинної нормативно-правової бази, сформованої практики і теоретичних досліджень вчених щодо природи і характеру інститутів спільного інвестування – сформулюємо наступні ознаки:

- інститут спільного інвестування – суб'єкт акумулювання активів інвесторів, що складається з коштів, переданих в довірче управління керуючої компанії;

- засновниками довірчого управління за умови об'єднання їх коштів з коштами інших засновників довірчого управління зобов'язанням щодо наступного їх повернення;

- фінансовий посередник, який забезпечує залучення коштів учасників за допомогою випуску цінних паперів або укладення договорів, їх об'єднання та інвестування на диверсифікованій основі [4].

Перевагами вкладень саме в інститути спільного інвестування є потенційно досить висока дохідність, менші витрати часу на управління інвестиціями та можливість достатньо оперативного вилучення коштів у разі такої необхідності. Також важливо те, що об'єднання декількох індивідуальних інвесторів дає змогу їм виступати як один великий інвестор. Щодо недоліків, то, перш за все, варто виділити те, що вони знаходяться у площині довіри професійним управляючим з боку індивідуальних інвесторів, що є досить актуальним для умов України на тлі традиційно високої недовіри більшості громадян до фінансового посередництва [2].

Отже, інститути спільного інвестування наразі є органічною частиною фінансового ринку і відносяться до небанківських фінансових посередників. З метою забезпечення їх подальшого розвитку потрібно удосконалити нормативно-законодавчу базу, запровадити механізми гарантування вкладів фізичних осіб, удосконалити систему розкриття інформації про діяльність інститутів спільного інвестування для кращої обізнаності населення про даний вид діяльності, удосконалення механізмів захисту прав інвесторів, удосконалення питань створення, діяльності та ліквідації суб'єктів спільного інвестування, управління їх активами [3]. Внесення запропонованих пропозицій повинно суттєво вплинути на розвиток даної ланки фінансової діяльності, підвищити рівень обізнаності та довіри споживачів послуг інститутів спільного інвестування, а також розширити спектр можливих послуг.

Список використаних джерел:

1. Про інститути спільного інвестування [Електронний ресурс] : закон України // ВРУ. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5080-17>.
2. Воронін А. В. Тенденції розвитку українського ринку інститутів спільного інвестування / А. В. Воронін // Торгівля і ринок України. – 2010. – № 29. – с. 389-394.
3. Українська асоціація інвестиційного бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.uaib.com.ua.
4. Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди) [Електронний ресурс] : закон України №5080-17 від 05.07.2012р // ВРУ. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5080-17>.
5. Determination and providing of financial firmness of commercial bank of Ukraine. (Визначення та забезпечення фінансової стійкості комерційного банку України) / А. В. Бурковська, О. Ф. Сацура // Електронне наукове видання з економічних наук «Modern Economics» : МНАУ. – 2017. – №3. – С.31-40. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/2507>

Науковий керівник: **Боднар О.А.**,
асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна